

MODERN KLASİKLER Dizisi -7

FRANZ KAFKA

AFORİZMALAR

ALMANCA ASLINDAN ÇEVİREN:
OSMAN ÇAKMAKÇI

TÜRKİYE BANKASI

Kültür Yayınları

16. basım

MODERN KLASİKLER DİZİSİ

FRANZ KAFKA
AFORİZMALAR

ÖZGÜN ADI
APHORISMEN

ÇEVİREN
OSMAN ÇAKMAKÇI

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2010
Sertifika No: 40077

EDİTÖR
RÜKEN KIZILER

YAYINA HAZIRLAYAN
MAHMURE KAHRAMAN

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

I. BASIM OCAK 2010, İSTANBUL
XVI. BASIM ŞUBAT 2020, İSTANBUL

ISBN 978-9944-88-805-9

BASKI
YILDIZ MÜCELLİT MATBAACILIK VE YAYINCILIK SANAYİ TİC. A.Ş.
Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. Dalgıç Çarşısı Apt. No: 3/4
Zeytinburnu/İstanbul
Tel: (0212) 613 17 33 Faks (0212) 501 31 17
Sertifika No: 46025

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında
gerek metin, gerek görsel malzeme hiçbir yolla yayınevinden izin
alınmadan çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91
Faks (0212) 252 39 95
www.iskulttur.com.tr

ÇEVİREN: OSMAN ÇAKMAKÇI (Trabzon, 1965)
İstanbul Darüşşafaka Lisesi'nde parasız yatılı okudu (1976-1984). Boğaziçi
Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nden (1984-1989) sonra, İstanbul Üniversitesi
Felsefe Bölümü'nü bitirdi (1989-1995). İlk şiiri 1982 yılında yayımlandı. Daha sonra
Yeni Yaprak, *Hürriyet Gösteri*, *Stüdyo İmge*, *Sombahar*, *Ludingirra*, *Kitap-lık*,
Göçebe'nin de aralarında bulunduğu çok sayıda dergide yazı ve şiirleri basıldı.
Kafka, James Joyce, Kierkegaard gibi Almanca ve İngilizce edebiyat ve felsefe
dünyasının büyük yazarlarını Türkçeye kazandırdı. *Zakkum* Avı (Şiir, 1991),
Uçuşan Ağaç (Şiir, 1996), *Köryazı* (Şiir, 2005), *Bir Hiçlik Anatomisi* (Toplu Şiirler,
2011), *Konuşmanın İmkânsızlığı Üzerine Bir Diyalog* (Deneme, 2015).

Modern
Klasikler
Dizisi -7

Franz
Kafka

Aforizmalar

Almanca aslından
Çeviren: Osman akmakı
Önsöz: Ferit Edgü

Kafka Güneşi

Her genç yazarın keşfettiği, etkilendiği, yapıtıyla diyalog kurduğu yazarlar vardır. Bunlar, zaman içinde önemini yitirirler. Öylesine ki genç yazar orta yaşlarına geldiğinde, bu yazarlarda ne bulduğunu şaşırarak sorar kendine. Gençlik yazarları içinde kimileri de vardır ki tüm yaşamı boyunca eşlik eder ona. Her okuyuşunda, onlarda yeni bir şeyler bulur; o güne değin bunları nasıl ayırımsayamadığına şaşar. Bu, okurla yazar arasındaki ilişkinin bir hayli ötesinde bir ilişkidir. Tek taraflı da olsa bir hısım akraba ilişkisidir.

Elime kalemi aldığım çok genç yaşlardan bu yana, yerli yabancı pek çok şairle, yazarla bu tür ilişkim oldu. Dünyamı zenginleştiren, bana yazmayı da, okumayı da, düşünmeyi de öğreten ilişkiler. Yalnız, nasıl yazar olunur sorusunun değil, nasıl insan olunur sorusunun da yanıtını bulduğum yapıtların yazarları.

Çağdaşlarımdan Sait Faik'ten, Nâzım Hikmet'ten, Melih Cevdet'ten, Oktay Rifat'tan söz ediyorum.

Yabancıları saymaya kalkmayayım ya da yalnızca birkaçını sayayım: Rabelais, Marquis de Sade, Lautréamont, Rimbaud, Jarry, Breton, Sartre, Artaud, Beckett, Kafka...

Gördüğünüz gibi hiçbir filozof adını anmadım.

Okumadığım ya da unuttuğum için değil, onların (varsa) üzerimdeki etkilerini yeterince özümleyemediğimi düşündü-

ğüm için. Örneğin, hemen hemen tüm yapıtını okuduğum Sartre'dan, yirmili, hatta otuzlu yaşlarımda neler öğrendiğimi, onun hangi yönlerine öykündüğümü çok iyi anımsıyorum. O yıllarda "Ya Sartre gibi olurum ya hiçbir şey" dediğimi de. Bu derin etkiyi bugün açıklamakta güçlük çekiyorum. Dönemin koşulları, deyip geçiyorum. Bir de özrüm var: Yeryüzünün dört bir yanındaki gençleri, politikacıları, yazarları, düşünürleri etkilemiş biriydi o.

Ama Kafka öyle değil. O her zaman koşulsuz yazarım oldu. Ondan, düşünmeyi, politikayı, yazarın sorumluluğunu, toplum birey ilişkilerini öğrenmedim. Düş gücünün sınırsızlığını, düşün içindeki gerçeği, gerçeğin içindeki düşü, nasıl yazılacağını, nasıl yazılmayacağını, yapıtın önünde silinmeyi de.

Kafka'nın Türkçe'deki ilk kitapları, 1950'lerin ortalarında yayımlanan *Milena'ya Mektuplar* ve onu izleyen *Değişim*'di.

Kafka'yı tanımadan okunmuş *Milena'ya Mektuplar*'ın pek bir anlamı yoktur. Ama *Değişim* ve *Akademiye Rapor* bu iki öykü, kendilerine yeni yollar, yeni açılımlar arayan biz genç Türk yazarlarının hemen ilgisini çekti.

Ben de onlardan biriydim.

Daha önce Sartre'ın *Bulanti*'sı ile *Duvar*'ını ve tabii o küçük ama yankıları büyük *Varoluşçuluk Bir Hümanizmadır* konulu konferans metnini; Camus'nün *Yabancı*'sını *Veba*'sını okumuş olduğumuz için, bir ölçüde de olsa Kafka okumasına hazırдық.

İlginçtir, Tünel'deki Kohen Kızkardeşler Kitabevi'nin satılmayan kitaplarını attığı asmakatta, Michaux'nun, Perse'in, Tzara'nın kitaplarını bulduğum gibi, Kafka'nın Fransızcalarını da buldum.

Ceza Kolonisi ile *Çin Seddi*, ilk okuduğum öykü kitapları oldu.

Beni Kafka'da ilk çarpan, o, süssüz püssüz, yalın, handiyse doğal, kendiliğinden anlatımı olmuştu. Metni sıfatlardan,

benzetmelerden arındırmak, yapıtı ekleyerek değil, eksilterek oluşturmak.

Joyce'da, Proust'ta, Céline'de, Beckett'te, Breton'da, göze batarcasına gördüğümüz “çalışılmış” üslûptan eser yoktu onun öykülerinde. Olağanüstü olayları, olağan, sıradan bir duruma indirgiyordu Kafka'nın bu sanki olmayan üslûbu.

Kendi sesini bulmaya çalışan, üslûp temrini yapan genç yazarın, bundan alacağı dersler olmalıydı.

Gerçekçilik ve toplumculuk, dolayısıyla toplumcu gerçekçilik tartışmalarının Batı'da da yurdumuzda da ateşli tartışmalara, hatta suçlamalara sahne olduğu o günlerde, Kafka'nın kendine özgü gerçekliğine sert eleştiriler yöneltiliyordu, dört bir yandan.

Faşistliğinden tutun, Siyonizmine, “mukaddesatçılığına” uzanan, akla gelebilecek tüm suçlamaların odağındaydı Kafka.

Marksçı filozof Lukacs, onu, çöken bir dünyanın umutsuzluk peygamberi olarak görüyor, Aragon'un *Lettres Françaises*'i, “Kafka'yı yakmalı mı?” sorusunu yöneltiyordu yazarlara. Öte yandan, 2. Dünya Savaşı gibi büyük bir yıkımın izlerini hâlâ yaşayan ve gerçek umudu nerde bulabileceğini kendi kendilerine soran aydınlar ise, Kafka'nın yapıtında kendilerini görür gibi oluyorlardı.

1956-58 yılları arasında yazdığım ilk kitabım *Kaçkınlar*'da, Kafka okumalarının etkisi pek görülmez. Daha doğrusu, varoluşsal sorunlara Kafka'nın penceresinden bakmamışımıdır bu gençlik yapıtında. Paris'te yazmaya başladığım, ikinci kitabım *Bozgun*'un bazı parçalarında belirir Kafka'nın etkisi.

Kuşkusuz, bir yazarın etkisinde kalmak onun gibi yazmak değildir; onun ışığında yazmaktır. Sözcükleri yanyana getirirken onun soluğunu duymaktır.

Her okurun bir Kafka'sı olduğunu biliyorum. Tüm büyük yazarlar için olduğu gibi. Çünkü onların hiçbir okuru, onlarla özdeşleşmeye kalkmaz. (Küçümen yazarlarda ise tam tersi: onlar kendilerini okurla özdeşleştirirler. Çok satmanın anahtarı!)

Söylemem bile gereksiz, hiçbir zaman böylesi bir özdeşleşmeyi düşlemedim. Ama itiraf edeyim ki yapıtıyla arama bir "mesafe" koymak gibi bir tasam da olmadı. Yıllar geçtikçe, onun yapıtı (*Dâvâ, Şato, Amerika, Ceza Kolonisi, Taşrada Düğün Hazırlıkları...*) özellikle Günlüğü ve mektuplarıyla içli dışlı bir ilişkim oldu.

Brod'u, burada, yeryüzünün tüm Kafkaseverleri adına saygıyla anıyorum (Türk okuruna Kafka'yı okuma olanağını veren Kâmuran Şipal'i de). Brod, kendisine yok edilme/mek üzere teslim edilen, 20. yüzyılın bu en değerli elyazmalarını günümüze taşıdığı ve okunur kıldığı için.

(Diyorum ki, *Brod olmasaydı Kafka olmazdı*. Tersî geçerli değil, Kafka olmasaydı Brod zaten yoktu.)

Bu saygı duruşundan sonra, hemen belirteyim ki, Kafka'nın tüm yapıtını bizlere sunan, bunu yaparken, bitmemiş üç romana bir biçim veren, Günlüğünü, mektuplarını sayısız kez okuyan bu yakın dostunun Kafka yorumlarına hemen hiçbir zaman katılmadım.

Kafka, Günlüğünde, mektuplarında, bu kitapta okuyacağınız aforizmalarında hiç kuşkusuz, teolojinin alanına giriyor. Ama bu onun, ne hassidik bir Yahudi mistiği olduğunu, ne de Tanrı kavramının sözcüsü olduğunu gösterir.

Evet, Kutsal Kitabı sık sık okuyordu, Talmud'u da. Büyük varoluşçu filozof Kierkegaard'ı da. Onun yaşamıyla kendi yaşamı arasında yakınlıklar buluyordu (ki vardı bu yakınlıklar). Kierkegaard'ın 20. yüzyılda varoluşçu olarak nitelenecek felsefesi de ilgilendiriyordu Kafka'yı, kendisinin kine benzeyen "aşkları/nişanlılıkları da."

Ama Protestan Kierkegaard'ın dinsel araştırmaları, pek de inançlı diyemeyeceğimiz Kafka için ne ifade ediyordu?

Yalnız Brod değil, başka Kafka yorumcuları da onun yapıtına, Kierkegaard, Pascal örneklerine de başvurarak dinsel/manevi bir anlam yüklemeye çalışmışlardır. Başta Brod ve Kafka'nın yapıtını ilk kez Fransızcaya çevirip tanıtan Alexandre Vialatte olmak üzere.

Vialatte, Kafka üzerine yazdığı denemelerini *Mon Kafka / Benim Kafka'm* başlığıyla kitaplaştırmıştır. Bu, yukarıda da belirttiğim gibi herkesin bir Kafka'sı olduğu anlanına gelir. *Benim Kafka'ma* gelince, ne Max Brod'unkine ne de Fransızca çevirmeninkine uyuyor. Beckett hariç, umutsuzluğun tüm yapıtına egemen olduğu bir başka yazar tanımıyorum. *Dâvâ*'da, tüm çabalarına karşın suçsuzluğunu kanıtlayamayan, hatta suçunun ne olduğunu bile öğrenemeyen Joseph K. sonunda "bir köpek gibi" boğazlanırken bir ışık görür; evet, ama kurtuluş muştusu veren bir ışık değildir bu. Daha çok, bir insanoğlunun boğazlanışını görüp ses etmeyen bir başka insanoğluna ait ışıktır.

Kafka, sürekli olarak *kurtuluş* kavramını düşünmüştür. Ne var ki bu konuda ne bir umut vermiş, ne de kurtuluşun olası olduğunu ileri sürmüştür.

Romanlarının, öykülerinin kişileri kurtulmaya çalışırlar ve bunu hiçbir zaman gerçekleştiremezler.

Yasa varoldukça kurtuluş da yoktur. Yasayı koyan erk (Tanrı, Hükümdar ya da Devlet) her zaman özgür, kendi yazgısını kendisi çizecek bireyler değil, boyun eğecek ve kendisinden istenilenleri yerine getirecek uyruklar (teba) ister.

Kafka, bireyin, hatta insanlığın kurtuluşunu Tanrı'nın varlığına mı bağlıyordu?

Bu, Tanrı inancı taşımayan adamın, Tanrı'nın varlığı ve yokluğu üzerinde (tıpkı *Yasa* üzerinde olduğu gibi) durduğunu biliyoruz.

Kafka, kendini aldatmadan inanacağı bir Tanrı arayışı içindeydi denebilir. Kurtuluşu, kendisine çok yakın iki filo-

zof gibi (Pascal ve Kierkegaard; dilerseniz bunlara Dostoyevski'yi de ekleyelim) Tanrı'nın varlığında görmüş olabilir. Ama bu düşüncelerini, arayışlarını, birçoklarının ileri sürdüğü gibi, kimi simgelerle, yapıtlarında dile getirmiş olması (örneğin, Vialatte'ın ileri sürdüğü gibi *Şato*'da insanlık ile Yahudi kutsallığı arasındaki bir ilişkinin simgesini kurmuş olması) kanımca, bir saptırmadan başka bir şey değildir.

Benim Kafka'm, yaşamın onulmaz biçimdeki saçmalığını, insanoğlunun hiçliğini, çaresizliğini, kendine özgü, öncesi ve sonrası olmayan bir yapıta dönüştürürken, bunu günlük gerçekliğe hiçbir gönderide bulunmadan gerçekleştirirken, kurgulanmış gerçeğin, gerçeklikten daha gerçek olduğunu gösterir. Tanrı'nın gölgesi, zaman zaman yazılarına düşer gibi olur. Ama bu kimin Tanrı'sıdır? Yahudilerin Tanrı'sı mı, Katolik Pascal'ın Tanrı'sı mı, Protestan Kierkegaard'ınki mi? Yoksa hiçbiri mi? Varolmayan bir Tanrı!

Niçin olmasın?

Kafka'nın yapıtında bir Tanrı düşüncesinden söz edilebilirse bu ancak, varolmayan bir Tanrı'dır: *Negatif teoloji*.

Roman ve öykülerinde, 1900'lerin başlarından 1920'lerin ortalarına değin, içinde yaşadığı toplumla, ait olduğu Prag'daki Yahudi azınlığıyla, dünyayı alt üst eden 1. Dünya Savaşı'yla ilgili göndermelerle karşılaşmayız. O, içinde yaşadığı dönemin, o dönemin olaylarının değil, gelmiş geçmiş tüm zamanların yarattığı toplumsal mekanizmaların yarattığı yalnızlığı, anlamsızlığı betimlemiştir.

Kuşkusuz, karanlık bir tablodur bu. Bu karanlık tabloyu aydınlatan ise Kafka Güneşi'dir. Gecenin en yoğun ânında doğan, karanlığın tüm gizlerini açığa vuran ışıyla, bizlere, insanlara yalansız bir dünya göstermeye çalışan, bunu haniye öbür dilercesine mırıldanarak gerçekleştiren, son aşamada da pişman olup tüm yazdıklarının yakılmasını (bunu hiçbir zaman yerine getirmeyecek bir dostundan istemiş olsa da) isteyen, hiçlikten sahici bir dünya yaratan bir insan.

Eğer Kafka'nın yapıtında manevi değerler ve umut aranıyorsa, burada aranmalı.

Ve bu aforizmalar da bu ışığın altında okunmalı.

Bu kitap, Kafka'nın ardında bıraktığı tamamlanmış ender elyazmalarından biridir.

Tüm aforizmalar Kafka tarafından tek tek numaralandırılmıştır.

Max Brod, altısı, küçük okul defterlerine yazılmış aforizmalardan, kısa öykücüklerden, çeşitli konulardan oluşan bu elyazmaları "yığınını" *Taşrada Düğün Hazırlıkları* başlığıyla tek bir kitapta toplamıştır. Daha sonraları birçok ülkede, bu kitaptan küçük başka kitaplar üretilmiştir: *Babaya Mektup* ve *Aforizmalar* gibi.

Bu kitaptaki aforizmaların tam olarak ne zaman yazıldığını bilmiyoruz.

Bir sayfadaki 1917 tarihiyle Günlük'te yer alan benzer cümleler, aforizmaların 1917-18 yılları arasında yazıldığına işaret etmektedir.

Max Brod, bu aforizmalara "Günah, Acıçekme, Umut ve Gerçek Yol Üzerine Derin Düşünceler" başlığını uygun görmüştür. Ama Kafka, bu elyazmalarına bir ad vermediğine göre, en uygun başlık, kuşkusuz, yazın alanındaki bu türün genel adı olan Aforizmalardır.

Hemen şunu da belirteyim ki, Kafka'nın tüm kitaplarında, özellikle Günlüklerinde ve mektuplarında yazılmış, çeşitli konularda, ayıklanacak olsa, başlı başına büyük bir kitap oluşturacak kadar aforizma vardır.

Ferit Edgü
Kandilli, Ekim 2009

Desenler: Franz Kafka.

1.

Doğru yol yüksekte değil, yerin hemen üzerinde gerili bir ip boyunca ilerler. Üzerinde yürünmek değil de, insanı çelmelemek içindir sanki.

2.

Tüm insani hatalar sabırsızlıktan, amaçla ilgili olanın zamansız kesintiye uğratılmasından ve sözde sorunun sözde bir çitle çevrilmesinden doğar.

3.

İnsanın belli başlı iki günahı var, öbürleri bunlardan çıkar: Sabırsızlık ve kayıtsızlık. Sabırsızlıktan Cennet'ten kovuldular, kayıtsızlıktan geri dönmüyorlar. Ancak belki de belli başlı sadece bir günah var: Sabırsızlık... Sabırsızlıktan kovulmuşlardı, sabırsızlıktan geri dönmüyorlar.

4.

Öte tarafa göçenlerden birçoğunun gölgesi, ölüm ırmağının sularını durmaksızın yalar; çünkü o kaynağını bizden alır ve hâlâ bizim denizlerimizin tuzlu tadını taşır. Bu, ırmağın tiksintiyle kabarmasına, hatta gerisin geri dönmesine, ölülerin yaşama sürüklenmesine yol açar. Ölülerse mutludur; şükran şarkıları söyleyip gazaba gelmiş ırmağı okşayıp severler.

5.

Belirli bir noktadan sonra artık geriye dönüş yoktur. İşte bu noktaya erişmek gerekir.

6.

İnsanoğlunun gelişiminin dönüm noktası süreklilik arz eder. Devrimci düşünsel hareketlerin geçmiş bütün her şeyin geçersiz olduğunu ilan etmeleri bunun için doğrudur –henüz hiçbir şey olup bitmemiştir çünkü.

7.

Kötü'nün elindeki en etkili ayartıcı silahlardan biri, savaşa çağrıdır. Bu, kadınlarla yapılan savaşa benzer, ki sonu yatakta biter.

8./9.

Sayırsız yavrusu olan, yer yer çürüyen pis kokulu dişi bir köpek, çocukluğumda her şeyimken, sadakatle sürekli peşimde dolaşan, soluğundan bile korkarak adım adım geri çekilsem de, dövmeye cesaret edemediğim, eğer aksi-ni yapmaya karar vermezsem, görünür hale gelen duva-rın köşesine doğru beni sıkıştırarak olan; orada benim üzerimde ve benimle birlikte tamamen kokuşmak için, ölünceye dek –bu benim için bir onur mu?– dilinin irinli ve kurtlu eti elimde.

10.

A.'nın burnu pek havalarda, iyilik yolunda hayli ilerlediğini sanır, bunun nedeni, cazibesi gittikçe artan bir nesne olarak şimdiye kadar hiç bilmediği yönlerden gelen ayartmalara kendini açıkça maruz kalmış hissetmesidir. Oysa gerçek neden, büyük bir şeytanın içine girip yerleşmesi, sayısız küçük şeytanın da büyüğüne hizmet etmek için koşuşturup durmasıdır.

11./12.

Bir şeyin, diyelim bir elmanın birbirinden farklı görüşleri olabilir: Masanın üstündeki elmayı bir an olsun görebilmek için boynunu uzatan çocuğun görüşü ve bir de, elmayı alıp masadaki arkadaşına veren ev sahibinin görüşü.

13.

Başlamakta olan bilginin ilk işareti ölmek arzusudur. Bu yaşam dayanılmaz görünür, bir başkası ise erişilmez. İnsan ölmek istediği için utanmaz artık; nefret ettiği eski hücresinden alınıp ilk işi nefret etmeyi öğreneceği yeni hücresine konulmak için yalvarıp yakarır. Bunda inanca dair bir kalıntı etkili olur, nakil sırasında efendi tesadüfen geçitten geçerken tutukluya bakıp şöyle diyecektir: “Onu bir daha hücreye kapatmayın. Bana geliyor.”

14.

Düz bir yolda yürüyor olsan, tüm ilerleme isteğine rağmen hâlâ gerisin geriye gitsen, o zaman bu ümitsiz bir durum olur; ama sen dik, senin de aşağıdan gördüğün gibi dik, bir yamacı tırmandığına göre, adımlarının geriye doğru kayması, zeminin özelliğinden ileri gelebilir, umutsuzluğa kapılmamalısn.

15.

Sonbaharda bir yol gibi: Tertemiz süpürülür süpürülmez
yeniden kurumuş yapraklarla örtülür.

16.

Kafesin biri, bir kuş aramaya çıktı.

17.

Daha önce buraya hiç gelmemiştim: Daha başka türlü nefes alıyor insan burada, yanındaki yıldız, güneşten daha çok parlıyor.

18.

Ona tırmanmadan inşa etmek mümkün olsaydı, Babil Kulesi'nin tamamlanmasına izin verilirdi.

19.

Kötü'nün ondan bir şeyler gizleyebileceğinize inanmanızı sağlamasına izin vermeyin.

20.

Leoparlar tapınağa saldırıp kutsanmış şarapları içiyorlar; bu sürekli yineleniyor; sonunda öngörülebilir hale geliyor ve ayinin bir parçası oluyor.

21.

Elin taşı tuttuğu kadar sıkı. Daha uzağa fırlatmak için el taşı sıkıca tutar. Oysa yol da aynı uzaklığa götürür.

22.

Sen ödevsin. Ama görünürde öğrenci yok.

23.

Gerçek düşmandan sınırsız bir cesaret akar içinize.

24.

Bastığın yerin iki ayağının kapladığından daha büyük olamayacağını anlamaktır mutluluk.

25.

Ona sığınmazsa, insan yaşamdan nasıl zevk alabilir?

26.

Gizlenecek yer çok, kurtuluş tektir, kurtuluş olasılıkları
ise yine gizlenecek yer kadardır.

Hedef var, ama yol yok; yol dediğimiz şey tereddütten
ibaret.

27.

Bizden istenen olumsuzu yapmaktır, olumlu olanlar zaten bize verilmiştir.

28.

Kötü'ye bir kere kapıları açmayagör, kendisine inanmamız konusunda ısrar etmez artık.

29.

Kötü'ye kapıları açmaya seni iten art niyetler senin değil, Kötü'nündür.

Hayvan, hışımla çekip alır kırbacı efendisinin elinden ve kendi kendisinin efendisi olmak için kendi kendisini kırbaçlar, bilmez ki bu, efendisinin kırbacına atılmış yeni düğümün yol açtığı bir hayalden başka bir şey değildir.

30.

İyi, bir bakıma rahatsızlık vericidir.

31.

Nefsime hâkim olacağım diye uğraşmıyorum. Nefse hâkimiyet, tinsel varlığımdaki sonsuz ışının rastgele bir yerinde etkili olmaktır. Etrafımda böylesi daireler oluşturmam gerekirse, benim için bunu bir eylemde bulunmaksızın, devasa düzene sadece hayretle bakarak yapmak daha iyi olur ve bu bakışın *e contrario** vereceği güçten başka bir şey almam yanıma.

---

* Karşıt olgudan hareketle çıkarım. (e.n.)

32.

Kargalar tek bir karganın gökyüzünü yok edebileceğini iddia ediyor. Hiç kuşku yok ki doğrudur, ama bu, gökyüzüne ilişkin hiçbir şey ifade etmez, çünkü gökyüzü şu anlama gelir: Kargaların Olanaksızlığı.

33.

İnançları uğruna ölenler bedeni küçümsemez, çarmıha gererek yüceltirler onu; bu açıdan düşmanlarıyla aynı görüştedirler.

34.

Bir gladyatörün dövüşten sonraki yorgunluğuna benziyor yorgunluğu, yaptığı iş bir memur odasının bir duvarına beyaz badana çekmekti.

35.

“Sahip olmak” değil, sadece “olmak” var, sadece son nefesi, boğulmayı özleyen bir “olmak”.

36.

Önceleri sorularıma neden cevap almadığımı anlamıyordum, şimdiyse soru sorabileceğime nasıl inanabildiğimi anlanuyorum. Ama gerçekte inanmıyordum ki, soruyordum sadece.

37.

Sahipsin belki ama yaşamıyorsun savına yarutı sadece titreme ve kalp çarpıntısı oldu.

38.

Sonsuzluk yolunda nasıl böylesine kolayca ilerlediğine hayret eden birisi vardı; gerçekte hızla bayır aşağı yuvarlanıyordu.

39.

Kötüye taksitle ödeme yapılamaz –oysa hep böyle yapılmaya çalışılır.

Büyük İskender'in, gençliğinde kazandığı askeri başarılarla, kurduğu mükemmel orduya, dünyayı değiştirme yönünde içinde hissettiği güçlere karşın, Çanakkale Boğazı'nda olduğu yerde kalıp asla karşıya geçmediğini düşünmek olası, ancak bunun nedeni korku, kararsızlık, irade güçsüzlüğü değil, yerçekimi olurdu.

39a.

Sonsuzdur yol, ne kısaltılacak ne de eklenecek bir şey vardır, ama yine de herkes kendi çocuksu arşınını tutar yolun üstüne. “Gerçekten de bu bir arşınlık yolu gitmen gerek, bu sana hatırlatılacak.”

40.

Kıyamet Günü'nü böyle adlandırmamızın nedeni ancak bizim zaman kavramımızdır; aslında o bir olağanüstü hal mahkemesidir.

41.

Dünyadaki uyumsuzluk, şükür ki, sadece sayısal bir uyumsuzluğa benziyor.

42.

Tiksinti ve nefret dolu bir başı önüne eğmek.

43.

Av köpekleri henüz avluda oynuyor, ama avları, daha şimdiden ormanda ne kadar hızlı koşarlarsa koşsunlar, ellerinden kurtulamayacaklar.

44.

Bu dünya için kendini paralaman gülünç.

45.

Ne kadar çok sayıda at koşarsan, o kadar hızlı gider arabın –yani kayayı yerinden oynatmak değil, bu olanaksız, ama kayışları koparmak, böylece dizginsiz ve neşeli bir yolculuk yapmak.

46.

“Sein” sözcüğü Almancada iki anlama gelir: “Var olmak” ve “Onun olmak.”

47.

Onlara kral ya da kralın habercileri olma seçeneği verilmişti. Çocukların yaptığı gibi hepsi haberci olmak istedi. Bu yüzden çok sayıda haberci var, dünyayı dolaşıp duruyorlar, yeryüzünde kral kalmadığından, anlamsız hale gelen haberleri birbirlerine ulaştırıyorlar. Bu sefil hayatlarına memnuniyetle bir son vermek istiyorlar, ancak bağlılık yemininden dolayı buna cesaretleri yok.

48.

İlerlemeye inanmak henüz bir ilerleme olduğuna inanmak anlamına gelmez. Yoksa bu inanç olmaz.

49.

A. bir virtüözdür, göklerle tanığı.

50.

İnsan içindeki yok edilemez olana sürekli bir güven duymadan yaşayamaz, ancak hem yok edilemez olan hem de güven onun için hep gizli kalabilir. Bu gizli-kalma'nın ifade biçimlerinden biri kişisel bir Tanrı'ya inançtır.

51.

Yılanın aracılığı gerekiyordu: Kötü, insanı ayartabilir, ama insanın kendisi olamaz.

52.

Dünyayla arandaki savaşında, dünyadan yana ol.

53.

Kimseyi aldatmamalı, kazandığı zaferden dolayı dünyayı bile.

54.

Tinsel bir dünyadan başka bir dünya yoktur; duyusal dünya dediğimiz tinsel dünyadaki kötüdür ve kötü dediğimiz de sonsuz gelişimimizdeki bir anın gerekliliğidir ancak.

Çok güçlü bir ışıkla dünya çözülebilir. Zayıf gözler karşısında katılaşır, daha zayıf olanlar karşısında yumruğa dönüşür, daha da zayıflar karşısında utangaçlaşır ve kendisine bakma cesareti gösterenleri ezer geçer.

55.

Her şey bir aldatmacadır: Yanılgıların en küçük ölçütünü aramak, alışılmış ölçüler içinde kalmak, en büyük ölçütü aramak. Birinci durumda insan onu elde etme işini hafife alarak aldatır İyi'yi, Kötü'yü ise uygunsuz koşullar öne sürerek. İkinci durumda dünyevi işlerde bile ona ulaşmaya çalışılmayarak aldatılır İyi. Üçüncü durumda ise kendisinden olabildiğince uzaklaşarak aldatılır İyi ve en aşırıya vardırılarak güçsüz kılınacağı umularak aldatılır Kötü. Bunların içinden yeğlenebilir olarak ikinci durum görünüyor, çünkü her durumda İyi aldatılırken, hiç olmazsa bu durumda, en azından görünüşte, Kötü aldatılmamaktadır.

56.

Doğamız gereği arınmamışsak, kurtulamayacağımız sorular vardır.

57.

Dilin, duyusal dünya dışındaki her şey için ancak dolaylı olarak kullanılması mümkündür, ama asla yaklaşık olarak bile olsa benzetme yoluyla kullanılamaz, çünkü duyular dünyası gereğince sadece mülkiyetten ve mülkiyet ilişkilerinden söz eder.

58.

İnsan ancak olabildiğince az yalan söylediğinde olabildiğince az yalan söylemiş olur; yoksa olabildiğince az yalan söyleme fırsatını bulduğunda değil.

59.

Adımların çukurlaştırmadığı bir merdiven basamağı, basamağın kendisi açısından öylesine birleştirilmiş tahta parçasıdır yalnızca.

60.

Dünyadan elini eteğini çeken kişi tüm insanları sevmelidir, onların dünyasından da elini eteğini çekmektedir çünkü. Böylece gerçek insan varlığını sezmeye başlar ki bu varlık eşit olma şartıyla yalnızca sevinebilir.

61.

Bu dünyada komşusunu seven kimse, dünyada yalnızca kendisini seven kimseden ne daha çok ne de daha az hata yapmaktadır. Geriye sadece bir soru kalıyor ki, o da insanın komşusunu sevip sevmeyeceğidir.

62.

Tinsel bir dünyadan başka bir şeyin bulunmadığı gerçeği elimizden umudumuzu alır, ama bize bir güvence sunar.

63.

Sanatımız gerçeğin ortaya koyduğu bir göz kamaşmasıdır: Geri çekilen ucube maskeye vuran ışıktır gerçek, başka bir şey değil.

64./65.

Cennet'ten Kovuluş esas olarak ebedidir: Yani Cennet'ten kovuluş kesin ve yeryüzünde yaşamak kaçınılmazdır; ama yine de olayın ebediliği bize sonsuza dek Cennet'te kalabilme olasılığını vermekle kalmaz, aynı zamanda belki de gerçekte hep orada olduğumuz anlamına da gelir, biz ister bilelim, ister bilmeyelim.

66.

O yeryüzünün özgür ve kendini güvende hissedenden bir vatandaşıdır, çünkü ona dünyanın her yerine ulaşma imkânını veren yeterince uzun bir zincirle bağlanmıştır, ancak bu zincirin uzunluğu kendisini dünyanın sınırları içinde tutacak kadardır. Ne var ki aynı zamanda, gökyüzünün de özgür ve kendini güvende hissedenden bir vatandaşıdır, çünkü yine benzer hesaplar yapılmış göksel bir zincirle bağlanmıştır. Yeryüzüne inmek mi istiyor, gökyüzü zincirinin tasması yakasından çeker; gökyüzüne çıkmak mı istiyor, bu kez de yeryüzü zincirinin tasması yapar aynı işi. Ama bütün bunlara rağmen, tüm olanaklar elindedir ve bunun da farkındadır; hatta tüm bu olanları ilk zincirle bağlanışındaki bir hataya bağlamayı reddeder.

67.

Gerçeklerin peşinden paten kaymayı yeni öğrenen acemi biri gibi koşuyor, üstelik bir de yasak yerde egzersiz yapıyor.

68.

Her yuvayı koruyan bir Tanrı'ya inanmaktan daha keyif veren ne olabilir!

69.

Kuramsal olarak, eksiksiz bir mutluluk olasılığı vardır: İçimizde yok edilemez bir varlık olduğuna inanmak ve ona ulaşacağım diye çaba harcamamak.

70./71.

Yok edilemez tektir; her insan tek başına böyledir ve aynı zamanda bu herkesin ortak noktasıdır, dolayısıyla insanları birbirine bağlayan eşi benzeri olmayan parçalanmaz bir bağ vardır.

72.

Aynı insanda, birbirinden tümüyle farklı olsalar da nesi aynı olan algılar vardır; dolayısıyla bundan ancak aynı insanda farklı özneler olduğu sonucu çıkarılmalıdır.

73.

Kendi sofrasından düşen kırıntıları yiyor; kısa bir süre için öbürlerinden daha tok hissediyor kendini, ama masada nasıl yemek yenir hatırlamıyor; ancak artık geride yenecek kırıntı da kalmıyor.

74.

Eğer cennette yok edilecek şeyler yok edilebildiyse, bu önemli olmazdı; yok eğer yok edilemediyse, biz yanlış bir inançla yaşıyoruz demektir.

75.

Kendini insanlığa bakarak sına. Şüphe edeni şüpheyeye,
inananı inanca götürür bu.

76.

Şu duygu: “Burada demirlemeyeceğim” ve anında kabarıp coşan ve insanı sarmalayan dalgaları hissediş.

Ani bir değişim. Tetikte, ürkek, ümitli dolanıyor cevap sorunun çevresinde, bakışlarını ümitsizce sorunun yanına yaklaşılmaz yüzünde gezdiriyor, en anlamsız, yani yanıtı olabildiğince uzağa düşen yollarda onu izliyor.

77.

İnsanlarla iç içe olmak, insanı kendini gözlemlemeye teşvik eder.

78.

Bir dayanak olmaktan çıkınca özgürleşir ruh ancak.

79.

Cinsel aşk ilahi aşka gözlerimizi kapar; tek başına olsa bunu yapamaz, ama bilmeden ilahi aşka dair içinde bir parça taşıdığından yapabilir.

80.

Gerçek parçalara ayrılamaz, bu yüzden kendini tanıma yeteneğinden yoksundur; her kim onu tanımak isterse bir yalan olmak zorundadır.

81.

Hiç kimse eminde sonunda kendisine gerçekten zarar verecek bir şeyi isteyemez. Kimi insanda böyle bir durum görünüyorsa –belki de herkeste var bu görünüm– açıklaması, insanın içindeki birinci kişi kendine yararlı bir şey isterken, bunun durumla ilgili karara yarı yarıya katılan diğer ikinci kişiye zarar verdiği şeklindedir. İnsan karar sırasında değil daha başlangıçta ikinci kişinin yanında yer almış olsa, birinci kişi ve onunla birlikte istek de silinip giderdi.

82.

Neden İlk Günah'tan ötürü yakınıp dururuz? İlk Günah yüzünden değil, Hayat Ağacı'ndan ötürü kovulduk Cennet'ten, onun yemişlerinden yemeyelim diye.

83.

Sadece Bilgi Ağacı'nın yemişlerini yediğimiz için değil, Hayat Ağacı'nın yemişlerinden hâlâ yemediğimiz için de günahkâruz. Suçtan bağımsız olarak içinde bulunduğumuz durum günahkâr.

84.

Cennet'te yaşamak üzere yaratılmıştık ve Cennet bize hizmet etmek için düzenlenmişti. Sonra yazgımız değişti-rildi; Cennet'in yazgısında da bir değişiklik oldu mu, bu hiçbir yerde belirtilmiyor.

85.

Kötü, belirli geçiş durumlarında insan bilincinin saçtığı bir ışıdır. Yanılsama olan yalnızca duyular dünyası değil, ama ondaki Kötü'dür; ne var ki bu, bizim gözümüzdeki duyular dünyasını oluşturur.

86.

İlk Günah'tan beri İyi ve Kötü'yü ayırt etme yeteneğimiz aşağı yukarı birbirine eşittir; yine de tam bu noktada özel üstünlüklerimizi ararız. Ancak bu bilginin ötesinde gerçek farklılıklar başlar. Bunun aksi bir görünüm olması şuna dayanıyor: İnsan yalnızca bilgiyle yetinemez, aynı zamanda buna göre davranmak için çaba göstermesi gerekir. Ancak bunu yapabilecek güçle donatılmamıştır, dolayısıyla kendini yok etmek zorundadır, gerekli gücü ele geçirememeye riskine rağmen bu son denemeyi yapmaktan başka bir şey kalmaz kendisine (Bilgi Ağacı'nın yemişlerini yeme yasağındaki ölüm tehdidinin anlamı da budur; belki eceliyle ölümün başlangıçtaki anlamı da buydu). Şimdi bu denemeyi yapmaktan korkar; İyi ya da Kötü bilgisinden vazgeçmeyi bile yeğler ("İlk Günah" kavramı, kaynağını bu korkudan alır) ama bir kere olmuş olan iptal edilemez, sadece belirsizleştirilebilir. İşte bu amaçla güdülenmeler oluşur. Tüm dünya bunlarla doludur, hatta gözle görülür bütün dünya, bir anlık huzur arayan insanın güdülenmesinden başka bir şey değildir belki de. Bilgi gerçeğini çarpıtma, bilgiyi öncelikli amaç edinme denemesi.

87.

Giyotin gibi bir inanç, onun kadar ağır, onun kadar hafif.

88.

Ölüm, İskender'in Savaşı'nı resmeden sınıf duvarındaki bir tablo gibi karşımızda. Önemli olan daha bu yaşamdayken eylemlerimizle tabloyu karartmak ya da silmektir.

89.

.....

(Defterin bu sayfası kayıp)

90.

İki olanak: Kendini sonsuz küçültmek ya da sonsuz küçük olmak. Birincisi son yani eylemsizliktir; ikincisi başlangıç, yani eylemdir.

91.

Söz yanılgısından kaçınmaya dair: Etkin biçimde yok edilecek olanın, önce çok sıkı bir biçimde tutulmuş olması gerekir; ufalanıp dökülen ufalanıp dökülür, ama yok edilemez.

92.

Putlara tapınmanın ilk nedeni, kuşkusuz nesnelerden korku, ama buna bağlı olarak, nesnelerin gerekliliğinden korku ve buna bağlı olarak, nesnelere karşı sorumluluktan korkuydu. Bu sorumluluk insanüstü tek bir varlığa yüklenme cesareti gösterilemeyecek kadar büyüktü, çünkü sadece bir varlığın aracılığı da sorumluluğu yeterince hafifletemezdi, yalnızca bir tek varlıkla ilişkisi, gereğinden fazla sorumluluğu lekelemiş olacaktı, işte bundan dolayı her nesnenin sorumluluğu nesnenin kendisine verildi, daha da ileri gidilerek nesneler insanlardan sorumlu tutuldular.

93.

Son kez ruhbilim!

94.

Yaşamının daha başlangıcında iki ödev: Giderek çevreni daraltmak ve kendini bu çevre dışında bir yerde gizleyip gizlemediğini sürekli denetlemek.

95.

Kötü bazen insanın elinde bir alet gibidir; bilerek ya da bilmeyerek, istenirse itirazsız bir kenara konulabilir.

96.

Bu yaşamın hazları, yaşamın *kendi* hazları değil, *bizim* daha yüce bir yaşama yükselme korkumuzdur; bu yaşamın eziyetleri yaşamın kendi eziyetleri değil, ama bu korkudan dolayı kendimize yaptığımız eziyettir.

97.

Sadece burada ıstırap ıstıraptır. Bu demek değildir ki, burada ıstırap çekenler bir başka yerde çektikleri ıstıraptan ötürü ödüllendirilecek; bunun anlamı, bu dünyada ıstırap denen şeyin bir başka dünyada değişmeyip, yalnız karıştırdan bağımsız kılınacağı ve mutluluğa dönüşeceğiştir.

98.

Evrenin sonsuz genişlikte ve zenginlikte tasarlanması, zahmetli yaratışın ve özgür bilincin en aşırıya vardırılmış karışımının sonucudur.

99.

Faniliğimizin eski sonsuz savunmasına ilişkin en zayıf inanç, şimdiki günahkâr durumumuza ilişkin en acımasız inançtan çok daha fazla bunaltıcıdır. Ancak, saflığı içinde birincisini bütünüyle kapsayan ikincisine katlanma gücüdür ki, inancın ölçüsünü oluşturur.

Bazıları, ilk büyük aldatışın yanında, her durumda kendileri adına küçük özel bir aldatmacanın düzenlendiği, örneğin sahnede bir aşk oyunu canlandırılıyorsa, kadın oyuncunun, oyundaki sevgilisine yapmacık yapmacık gülümsemesinin dışında, üst galeride yalnızca belli bir seyirciye de sinsi sinsi gülümsediği kanısındadır. Bu aşırıya kaçmaktır.

100.

Şeytani olana ilişkin bir bilgi olabilir, ama içinde inanç bulunamaz, çünkü ortada görünenden daha fazla şeytani olan yoktur.

101.

Günah her zaman açıktan açığa gelir ve anında duyularla kavranabilir. Kökleri üzerinde yürür ve koparılmamalıdır.

102.

Çevremizdeki acıların hepsini bizim de çekmemiz gerekir. Hepimizin tek bir bedeni yok ama bir gelişimi var ve bu durum şu ya da bu biçimde tüm acıları yaşatır bize. Nasıl ki çocuk belli bir gelişim sonucu yaşamın tüm evrelerinden geçer (her evre de istek ve korku bakımından bir öncekine göre erişilmez görünür aslında), yaşlanır ve sonunda ölürse, biz de bunun gibi (insanlıkla aramızdaki bağ, kendimizle aramızdaki bağdan güçsüz değildir), yaşadığımız dünyanın tüm acılarını yaşayarak gelişiriz. Bu konuda adalet yer yoktur, acı çekmekten ürkmeye ya da acı çekmeyi kazanım olarak nitelemeye de yer yoktur.

103.

Dünyanın acılarından uzak tutabilirsin kendini, bu sana kalmış olup doğana uyar, ama tam olarak bu uzak duruş belki kaçınabileceğin yegâne acıdır.

104.

İnsan üç bakımdan özgür irade sahibidir:

Birincisi, bu yaşamı istediği zaman özgürdü; şimdi, kuşkusuz, kararından geriye dönemez artık, çünkü bir zamanlar bu yaşamı arzulayan kişi değil artık, bir zamanlar arzulamış olduğunu yaşayarak gerçekleştiriyor olması dışında.

İkincisi, bu yaşamdaki yürüyüş tarzını ve yolu seçebildiği için özgürdür.

Üçüncüsü, yeniden dünyaya geleceğini düşünerek, tüm koşullar altında yaşamak ve böylelikle kendisine varan yolu bulmak istencine sahip olduğu için özgürdür, seçilebilir olsa da, her seferinde bu yaşamın dokunulmadık hiçbir köşesini bırakmayan labirentvari bir yol olacaktır bu.

Özgür iradenin üç görünüşüdür bu, ama üçü de aynı zamanda var olduğundan, bir birlik oluştururlar ve temelde öylesine tam birliktir ki, burada özgür olsun ya da olmasın, hiçbir iradeye yer yoktur.

105.

Bu dünyanın baştan çıkarma aracı ile bu dünyanın sadece bir geçiş olduğuna ilişkin güvence işareti, aynı şeydir. Böyle olması da gerekir, çünkü dünya ancak bu yolla ayartabilir bizi ve bu da gerçeğe uygun düşer. Ama işin berbat yanı, ayartı başarıya ulaştınca biz güvenceyi unuturuz ve böylece İyi bizi kandırıp Kötü'nün kucağına atar, kadının bakışıyla bizi yatağına çağırması gibi.

106.

Alçakgönüllülük, yalnız başına umutsuzluk içinde kıvranan kişi de içinde olmak üzere, insanla hemcinsi arasında en güçlü ilişkiyi sağlar, yeter ki tam ve sürekli bir alçakgönüllülük olsun bu. Bunu yapabilir, çünkü duanın gerçek dilidir, hem ibadet hem de en yakın bağıdır. İnsanın çevresindekilerle kurduğu ilişki dua ile kurduğu ilişki gibidir, insanın kendi kendisiyle kurduğu ilişki ise çabayla kurduğu ilişkiye benzer; çaba için gerekli güç duadan alınır.

Sen aldatmacadan başka bir şey bilebilir misin? Aldatmaca yok edilse bile, sen hiçbir zaman oraya bakmamalısın, yoksa bir tuz sütununa dönüşürsün.

107.

Herkes A.'ya karşı çok iyi davranıyor, mükemmel bir bilardo masasının iyi oyuncularından bile korunmaya çalışılması gibi, ta ki o büyük oyuncu gelip, masayı titizlikle inceleyip, vakitsiz yapılacak bir hatayı hoş görmeyip, kendisi oynamaya başlayınca saygısız bir şekilde öfkeden çılgına dönünceye kadar.

108.

“Ama sonra sanki hiçbir şey olmamış gibi işine döndü.”
Belki de hiçbirinde geçmez ama, açık seçiklikten yoksun
eski hikâyeler yığınınından kulağımıza tanıdık gelen bir
saptamadır bu.

109.

“İnanç yoksunu olduğumuz iddia edilemez. Sadece yaşıyor olmamız bile, tüketilmeyecek bir inanç değeridir.”

“Neresindeymiş bunun inanç değeri? Yaşamamak elde değil ki!”

“İşte inancın insanı çıldırtacak kadar büyük gücü, bu ‘elde değil ki’ dedir, bu olumsuzlamada açığa vurur kendini.”

Evden çıkıp gitmen gereksiz. Masa başında otur ve bana kulak ver. Kulak vermesen de olur, sadece bekle. Beklemesen de olur, tamamen sessiz ve yalnız ol. Dünya, maskesini düşüresin diye, kendini sana sunacaktır; başka bir şey gelmez elinden, cazibeye kapılmış, ayaklarının dibinde kıvranıp duracaktır.

MODERN KLASİKLER DİZİSİ'NİN DİĞER KİTAPLARI

1. SİNEKLERİN TANRISI, William Golding
Çev. Minâ Urgan
2. BİLİNMEYEN ADANIN ÖYKÜSÜ
José Saramago
Çev. Emrah İmre
3. OTOMATİK PORTAKAL
Anthony Burgess
Çev. Dost Kırpe
4. CASUS
Joseph Conrad
Çev. Ünal Aytür
5. KORKU VADİSİ
Arthur Conan Doyle
Çev. İpek Babacan
6. VAHŞETİN ÇAĞRISI
Jack London
Çev. Levent Cinemre
7. AFORİZMALAR
Franz Kafka
Çev. Osman Çakmakçı
8. KOPYALANMIŞ ADAM
José Saramago
Çev. Emrah İmre
9. DÖRT OYUN
Bernard Shaw
Çev. Sevgi Sanlı
10. BEYAZ DIŞ
Jack London
Çev. Levent Cinemre
11. ÜÇ ÖRNEK ÖYKÜ VE BİR ÖNSÖZ
Miguel de Unamuno
Çev. Yıldız Ersoy Canpolat
12. DÖRTLERİN YEMİNİ
Arthur Conan Doyle
Çev. İpek Babacan
13. A.B.D. / 42. ENLEM
John Dos Passos
Çev. Oya Dalgıç
14. ÜÇ BÜYÜK USTA
Stefan Zweig
Çev. Nafer Ermiş
15. KENDİLERİYLE SAVAŞANLAR
Stefan Zweig
Çev. Nafer Ermiş
16. ODA MÜZİĞİ - BÜTÜN ŞİİRLERİ
James Joyce
Çev. Osman Çakmakçı
17. KÜSKÜN KAHVENİN TÜRKÜSÜ
Carson McCullers
Çev. İpek Babacan
18. KENDİ HAYATININ ŞİİRİNİ YAZANLAR
Stefan Zweig
Çev. Gülperi Sert
19. BAĞÇEDE EĞLENCE
Katherine Mansfield
Çev. Oya Dalgıç
20. A.B.D. / 1919
John Dos Passos
Çev. Oya Dalgıç
21. SATRANÇ
Stefan Zweig
Çev. Ahmet Cemal
22. BİLİNMEYEN BİR KADININ MEKTUBU
Stefan Zweig
Çev. Ahmet Cemal
23. DEMİR ÖKÇE
Jack London
Çev. Levent Cinemre
24. MOZART VE DEYYUSLAR
Anthony Burgess
Çev. Aslı Biçen
25. ÇOCUKSU BİR ŞEY
Katherine Mansfield
Çev. Oya Dalgıç
26. DÖNÜŞÜM
Franz Kafka
Çev. Gülperi Sert
27. KULE
William Golding
Çev. E. Ele Çakmak
28. ERİMİŞ
Halil Cibran
Çev. Ayşe Berkday
29. ALTIN GÖZDE YANSIMALAR
Carson McCullers
Çev. İpek Babacan
30. BİR YAZARIN GÜNLÜĞÜ
Virginia Woolf
Çev. Oya Dalgıç

31. DENİZ KURDU
Jack London
Çev. Fadime Kâhya
32. KUMVE KÖPÜK
Halil Cibran
Çev. Kenan Sarılioğlu
33. HUCKLEBERRY FINN'İN MACERALARI
Mark Twain
Çev. Bülent O. Doğan
34. MARTİ
Anton Pavloviç Çehov
Çev. Atıf Behramoğlu
35. VANYA DAYI
Anton Pavloviç Çehov
Çev. Atıf Behramoğlu
36. BİR HANİMEFENDİNİN PORTRESİ
Henry James
Çev. Suzan Akçora
37. ÇOCUKLUĞUM
Maksim Gorki
Çev. Mazlum Beyhan
38. MARTİN EDEN
Jack London
Çev. Levent Cinemre
39. AYAKTAKİMİ ARASINDA
Maksim Gorki
Çev. Koray Karasulu
40. BÜTÜN ŞİİRLERİNDEN SEÇMELER
Rainer Maria Rilke
Çev. Ahmet Cenal
41. BİR ELİN SESİ VAR
Anthony Burgess
Çev. Roza Hakmen
42. YIRMI AŞK ŞİİRİ VE UMUTSUZ BİR
ŞARKI
Pablo Neruda
Çev. Sait Maden
43. ŞATO
Franz Kafka
Çev. Regaip Minareci
44. YILDIZ GEZGİNİ
Jack London
Çev. Fadime Kâhya
45. MECZUP
Halil Cibran
Çev. Kenan Sarılioğlu
46. KÜÇÜK BURJUVALAR
Maksim Gorki
Çev. Koray Karasulu
47. GENÇ BİR DOKTORUN ANILARI
Mihail Bulgakov
Çev. Tuğba Bolat
48. GİTANJALİ - İLÂHİLER
Rabindranath Tagore
Çev. Bülent Ecevit
49. DAVA
Franz Kafka
Çev. Gülperi Sert
50. BEN, CLAUDIUS
Robert Graves
Çev. Dost Körpe
51. ELLERİN ZAMANLARLA DOLU
Paul Celan
Çev. Ahmet Cenal
52. BİR KADININ YAŞAMINDAN YIRMI
DÖRT SAAT
Stefan Zweig
Çev. Mahmure Kahraman
53. DENİZ FENERİ
Virginia Woolf
Çev. Sevdâ Çalıskan
54. PİRAMİT
William Golding
Çev. Armağan İlkin
55. KARMAŞIK DUYGULAR
Stefan Zweig
Çev. İlknur Iğan
56. GÖĞ (I-II)
Giovanni Papini
Çev. Fikret Adil
57. KORKU
Stefan Zweig
Çev. İlknur Iğan
58. ÖLÜMCÜL YUMURTALAR
Mihail Bulgakov
Çev. Tuğba Bolat
59. ÇATAL DİL
William Golding
Çev. E. Efe Çakmak
60. EKMEĞİMİ KAZANIRKEN
Maksim Gorki
Çev. Mazlum Beyhan

61. YAKICI SIR
Stelan Zweig
Çev. İlknur İgan
62. DR. JEKYLL İLE BAY HYDE
Robert Louis Stevenson
Çev. Celâl Üster
63. MUHTEŞEM GATSBY
F. Scott Fitzgerald
Çev. Fadime Kâhya
64. KÖPEK KALBI
Mihail Bulgakov
Çev. Mustafa Yılmaz
65. GÖMÜLÜ ŞAMDAN
Stefan Zweig
Çev. Regaip Minareci
66. OLAĞANÜSTÜ BİR GECE
Stefan Zweig
Çev. İlknur İgan
67. GEZGIN
Halil Cibran
Çev. Kenan Sanalioğlu
68. BENİM ÜNİVERSİTELERİM
Maksim Gorki
Çev. Mazlum Beyhan
69. MÜREBBİYE
Stefan Zweig
Çev. İlknur İgan
70. TANRI CLAUDIUS
Robert Graves
Çev. Deniz Betil
71. ÜÇ KIZ KARDEŞ
Anton Pavloviç Çehov
Çev. Atol Behramoğlu
72. AYA YOLCULUK
Jules Verne
Çev. Bertan Onaran
73. DOKTOR HASTALANDI
Anthony Burgess
Çev. Can Morali
74. TOM SAWYER'İN MACERALARI
Mark Twain
Çev. Bülent O. Doğan
75. FELİCE'YE MEKTUPLAR
Franz Kafka
Çev. Çağlar Tanyeri, Mural Sözen, Turgay Kurultay
76. VİŞNE BAHÇESİ
Anton Pavloviç Çehov
Çev. Atol Behramoğlu
77. BOYALI PEÇE
W. Somerset Maugham
Çev. Meltem Aydın
78. FENİÇKA
Lou Andreas-Salomé
Çev. İlknur İgan
79. SERBEST DÜŞÜŞ
William Golding
Çev. Nilgün Miler
80. CEZA KOLONİSİNDE VE DİĞER ÖYKÜLER
Franz Kafka
Çev. Gülperi Sert
81. AMERİKA
Franz Kafka
Çev. Regaip Minareci
82. BABAYA MEKTUP
Franz Kafka
Çev. Regaip Minareci
83. ARAYIŞLAR
Lou Andreas-Salomé
Çev. İlknur İgan
84. DALGALAR
Virginia Woolf
Çev. Tülin Cansunar
85. İNGİLİZ VE AMERİKAN EDEBİYATINDA
KISA ÖYKÜNÜN BÜYÜK USTALARI
Haz. Çev. Celal Üster
86. ERMİŞİN BAHÇESİ
Halil Cibran
Çev. Kenan Sanalioğlu
87. AMOK KAŞUCUSU
Stefan Zweig
Çev. Naker Ermiş
88. CLARISSA
Stefan Zweig
Çev. Gülperi Sert
89. DEFINE ADASI
Robert Louis Stevenson
Çev. Nurettin Elhüseyni
90. BİR ÇÖKÜŞÜN ÖYKÜSÜ
Stefan Zweig
Çev. Regaip Minareci

91. ANNE FRANK'IN HATIRA DEFTERİ
Türkçe Söyleyen: Can Yücel
92. DOKTOR OX'UN DENEYİ
Jules Verne
Çev. Alev Özgüner
93. YALNIZ BİR AVCIDIR YÜREK
Carson McCullers
Çev. Mehmet H. Doğan
94. SEKSEN GÜNDE DÜNYA GEZİSİ
Jules Verne
Çev. Bertan Onaran
95. İNSANIN ESARETİ
W. Somerset Maugham
Çev. Tülin Er
96. MUTLU PRENS
Oscar Wilde
Çevirenler: Roza Hakmen / Fatih Özgüven
97. ALİCE HARİKALAR DİYARINDA
Lewis Carroll
Çev. Sinan Ezber
98. AY IŞIĞI SOKAĞI
Stefan Zweig
Çev. Regaip Minareci
99. PINOKYO
Carlo Collodi
Çev. Egemen Berköz
100. DOKTOR MOREAU'NUN ADASI
H. G. Wells
Çev. Celâl Üster
101. DUVARCI USTASI DON GESUALDO
Giovanni Verga
Çev. Neyyire Gül Işık
102. ALTINCI KOĞUŞ
Anton Pavloviç Çehov
Çev. Yulva Muhurcişi
103. LORD JIM
Joseph Conrad
Çev. Dost Körpe
104. MECBURIYET
Stefan Zweig
Çev. Gülperi Sert
105. ARTAMONOVLAR
Maksim Gorki
Çev. Ayşe Hacıhasanoğlu
106. GÖRÜNÜR KARANLIK
William Golding
Çev. Can Morali
107. ZAMAN MAKİNESİ
H. G. Wells
Çev. Celâl Üster
108. OTTLAYA VE AİLEYE MEKTUPLAR
Franz Kafka
Çev. Regaip Minareci
109. RUTH
Lou Andreas-Salomé
Çev. İlkur Iğan
110. ZACHARIUS USTA
Jules Verne
Çev. Alev Özgüner
111. BİR KUZEY MACERASI
Jack London
Çev. Levent Cinemre
112. GEÇMİŞE YOLCULUK
Stefan Zweig
Çev. Regaip Minareci
113. LEONARDO'NUN YAHUDASI
Leo Perutz
Çev. Zehra Aksu Yılmaz
114. USTA VE MARGARİTA
Mihail Bulgakov
Çev. Mustafa Kemal Yılmaz
115. ÜÇ YIL
Anton Pavloviç Çehov
Çev. Yulva Muhurcişi
116. KIZIL
Stefan Zweig
Çev. Regaip Minareci
117. BİR SAFDİLİN HATIRA DEFTERİ
Arkadi Averçenko
Çev. Mustafa Kemal Yılmaz
118. KIRIK KANATLAR
Halil Cibran
Çev. Kenan Sanalioğlu
119. LYON'DA DÜĞÜN
Stefan Zweig
Çev. Gülperi Sert
120. RAHEL TANRIYLA HESAPLAŞIYOR
Stefan Zweig
Çev. Gülperi Sert
121. ŞEYTAN'IN GÜNLÜĞÜ
Leonid Andreyev
Çev. Barış Zeren

122. PATLAYAN KUYRUKLUYILDIZLAR
Ekspresyonist Öyküler
Çev. Zehra Aksu Yilmazer
123. CEBERUT MARTIN
William Golding
Çev. Fadime Kähya
124. ŞEYTAN TOZU
Leo Perutz
Çev. Zehra Aksu Yilmazer
125. BOZKIR - Bir Yolculuk Hikayesi
Anton Pavloviç Çehov
Çev. Ayşe Hacıhasanoğlu
126. OZ BÜYÜCÜSÜ
L. Frank Baum
Çev. Volkan Yalçınoklu
127. ÂDEM'DEN ÖNCE
Jack London
Çev. Levent Cinemre
128. İSTANBUL TRENI
Graham Greene
Çev. Hüseyin Gündoğdu
129. ATEŞ YAKMAK
Jack London
Çev. Levent Cinemre
130. YAHUDA İSKARİOT
Leonid Andreyev
Çev. Mustafa Kemal Yılmaz
131. HOMEROS'UN KIZI
Robert Graves
Çev. Deniz Betil
132. MESELENİN ÖZÜ
Graham Greene
Çev. Mîna Urgan
133. KADRANSIZ SAAT
Carson McCullers
Çev. Can Morali
134. HAYATIM
Anton Pavloviç Çehov
Çev. Yulva Muhurcişi
135. KIZIL KAHKAHA
Leonid Andreyev
Çev. Mustafa Kemal Yılmaz
136. DÜNYALAR SAVAŞI
H. G. Wells
Çev. Celâl Üster
137. PETER PAN
J. M. Barrie
Çev. Çiçek Öztekin
138. UYANIŞ
Kate Chopin
Çev. Burcu Şahinli
139. CANAVAR
Stephen Crane
Çev. Osman Çalkırmakçı
140. İNSANLIĞIN YILDIZININ YÜKSELDİĞİ
ANLAR
Stefan Zweig
Çev. İlknur İgan
141. DENİZLER ALTINDA YIRMI BİN FERİSAH
Jules Verne
Çev. Berna Günen

MODERN KLASİKLER DİZİSİ - 7

Kafka, içinde yaşadığı dönemin, o dönemin olaylarının değil, gelmiş geçmiş tüm zamanların toplumsal mekanizmalarının yarattığı yalnızlığı, anlamsızlığı betimlemiştir.

Kuşkusuz, karanlık bir tablodur bu. Bu karanlık tabloyu aydınlatan ise *Kafka Güneş*'dir. Gecenin en yoğun ânında doğan, karanlığın tüm gizlerini açığa vuran ışığıyla, bizlere, insanlara yalansız bir dünya göstermeye çalışan, bunu handiyse özür dilercesine mırıldanarak gerçekleştiren, son aşamada da pişman olup tüm yazdıklarının yakılmasını (bunu hiçbir zaman yerine getirmeyecek bir dostundan istemiş olsa da) isteyen, hiçlikten sahici bir dünya yaratan bir insan.

Eğer Kafka'nın yapıtında manevi değerler ve umut aranıyorsa, burada aranmalı. Ve bu aforizmalar da bu ışığın altında okunmalı.

Bu kitap, Kafka'nın ardında bıraktığı tamamlanmış ender elyazmalarından biridir. Tüm aforizmalar Kafka tarafından tek tek numaralandırılmıştır.

Max Brod, altısı, küçük okul defterlerine yazılmış aforizmalardan, kısa öykücüklerden, çeşitli konulardan oluşan bu elyazmaları "yığını" *Taşrada Düşün Hazırlıkları* başlığıyla tek bir kitapta toplamıştır. Daha sonraları birçok ülkede, bu kitaptan küçük başka kitaplar

üretilmiştir: *Babaya Mektup* ve *Aforizmalar* gibi. Bu kitaptaki aforizmaların tam olarak ne zaman yazıldığını bilmiyoruz.

Bir sayfadaki 1917 tarihiyle *Günlük*'te yer alan benzer cümleler, aforizmaların 1917-18 yılları arasında yazıldığına işaret etmektedir.

Max Brod, bu aforizmalara "Günah, Acı çekme, Umut ve Gerçek Yol Üzerine Derin Düşünceler" başlığını uygun görmüştür. Ama Kafka, bu elyazmalarına bir ad vermediğine göre, en uygun başlık, kuşkusuz, yazın alanındaki bu türün genel adı olan *Aforizmalar*'dır.

Hemen şunu da belirteyim ki, Kafka'nın tüm kitaplarında, özellikle *Günlük*lerinde ve mektuplarında yazılmış, çeşitli konularda, ayıklanacak olsa, başlı başına büyük bir kitap oluşturacak kadar aforizma vardır.

Ferit Edgü'nün önsözünden

BÜTÜN ESERLERİ - I

10 TL